

SCI-CONF.COM.UA

INNOVATIONS AND PROSPECTS IN MODERN SCIENCE

**PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JUNE 5-7, 2023**

**STOCKHOLM
2023**

INNOVATIONS AND PROSPECTS IN MODERN SCIENCE

Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference
Stockholm, Sweden
5-7 June 2023

Stockholm, Sweden

2023

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference “Innovations and prospects in modern science” (June 5-7, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. 628 p.

ISBN 978-91-87224-02-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations and prospects in modern science. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-and-prospects-in-modern-science-5-7-06-2023-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: sweden@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 SSPG Publish ®

©2023 Authors of the articles

ECONOMIC SCIENCES

100.	<i>Кlytova S. O.</i> COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE CLASSICAL AND CHANDLER CONCEPTS CONCERNING THE THEORY COSTS IN THE LONG RUN	489
101.	<i>Анохін Д. В., Кубанов Р. А.</i> ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ВІМ ТЕХНОЛОГІЙ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	492
102.	<i>Брюховецька І. О., Селіванов В. М.</i> ФОРМУВАННЯ ОБЛІГАЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ	497
103.	<i>Гнатенко Є. П.</i> МОДЕЛЬ ПРОЦЕСУ БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	502
104.	<i>Грабек Я. А.</i> РОЗВИТОК ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ, ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ЛАНЦЮГА ВАРТОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	509
105.	<i>Дядій А. Ю., Білозуб К.</i> ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	516
106.	<i>Жолнерчик Г. Ю., Рябокінь Є. О.</i> ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ МЕТОДУ DCF У ВАРТІСНО- ОРІЄНТОВАНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	520
107.	<i>Захаркевич Н. П., Рябов М. О.</i> ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА РІВЕНЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	525
108.	<i>Захаркевич Н. П., Величко У. В.</i> ВПЛИВ ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА	530
109.	<i>Капуста К. А., Крахмальова Т. А.</i> ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ ТА КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА	534
110.	<i>Мазур А. В., Винницький А. І.</i> ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІЇ СТАЛОГО БАНКІВНИЦТВА	539
111.	<i>Мешко Н. П., Єрофєєва Є. В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ НА РИНКУ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	543
112.	<i>Мізіна О. В., Жажина К. А.</i> СТАН ПОРТФЕЛЮ ДЕПОЗИТІВ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	551
113.	<i>Морозова Н. Л., Пархоменко Т. Л.</i> ПРИНЦИПИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У КОМЕРЦІЙНОМУ БАНКУ	555

СТАН ПОРТФЕЛЮ ДЕПОЗИТІВ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Мізіна Олена Вікторівна,

к.е.н., доцент

Донецький національний технічний університет

Жажина Катерина Андріївна,

Студент

Донецький національний технічний університет

м. Луцьк, Україна

Вступ. Депозити виступають важливою складовою фінансових ресурсів домогосподарств. Формуючи особисті заощадження, населення переслідує передусім завдання зберегти власні заощадження, а також якомога вигідніше примножити свій капітал із найменшими ризиками втрати доходів. Причому досягнення цих завдань є важливим як для самих домогосподарств, так і для держави (оскільки невеликі, але масові заощадження населення формують масивні обсяги національних заощаджень, що в кінцевому підсумку стимулює економічний розвиток в країні).

Ціль роботи. Необхідно проаналізувати попит на депозити домашніх господарств, що являє собою елемент фінансових ресурсів країни.

Матеріали та методи. В ході дослідження використано наукові статі, результати власних спостережень та статистичних даних НБУ. Дослідження проведене з використанням методів аналізу, опису, систематизації інформації.

Результати та обговорення. Депозит - грошові кошти в готівковій чи безготівковій формі в валюті України чи в іноземній або у банківських металах, які банк прийняв від вкладника або які надійшли для вкладника на договірних засадах на визначений термін зберігання чи без зазначення терміну (під відсоток або дохід в іншій формі) і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору [1, с. 154].

Слід відмітити, що з початком повномасштабної війни, постає питання як захистити свої кошти. Забрати депозити з банків чи ходити з сумами готівки по

вулиці. Тому актуальності набуває аналіз попиту на депозити домашніх господарств, щоб зрозуміти що ж відбувається з коштами населення.

У табл. 1 наведено дані залучених депозитів сектором домашнього господарства, зокрема у розрізі валют за 2014-2023 рр.

Табл. 1

Депозити домашніх господарств, млн. грн

Депозити домашніх господарств	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 I квартал
Усього	418135	410895	444676	495313	530250	576126	730317	794152	1045731	1055408
у національній валюті	200859	198876	209601	252439	289416	339168	433417	506980	653343	645719
в іноземній валюті	217275	212019	235075	242874	240833	236958	296901	287172	392388	409689

Джерело: складено автором за даними [2]

За даними табл. 1 можемо зробити такі висновки. Відтік депозитів як в національній, так і в іноземній валюті мав найбільшу негативну динаміку у 2014 - 2015 роках. Загалом відтік склав 7240 млн. грн або 1,73%. У 2017 р. ситуація дещо змінилася, приріст депозитів склав 11,39%, у національній валюті на 20,44%, а у іноземній валюті лише - на 3,32%.

2020 рік попри пандемію та карантинні обмеження, був сприятливим для збільшення обсягу депозитного портфеля банків у національній валюті на 27,78% та в іноземній валюті на 25,29%. За свідченнями Національного банку України, привабливіші процентні ставки за гривневими депозитами у порівнянні з валютними депозитами сприяли збільшенню коштів у вклади в національній валюті.

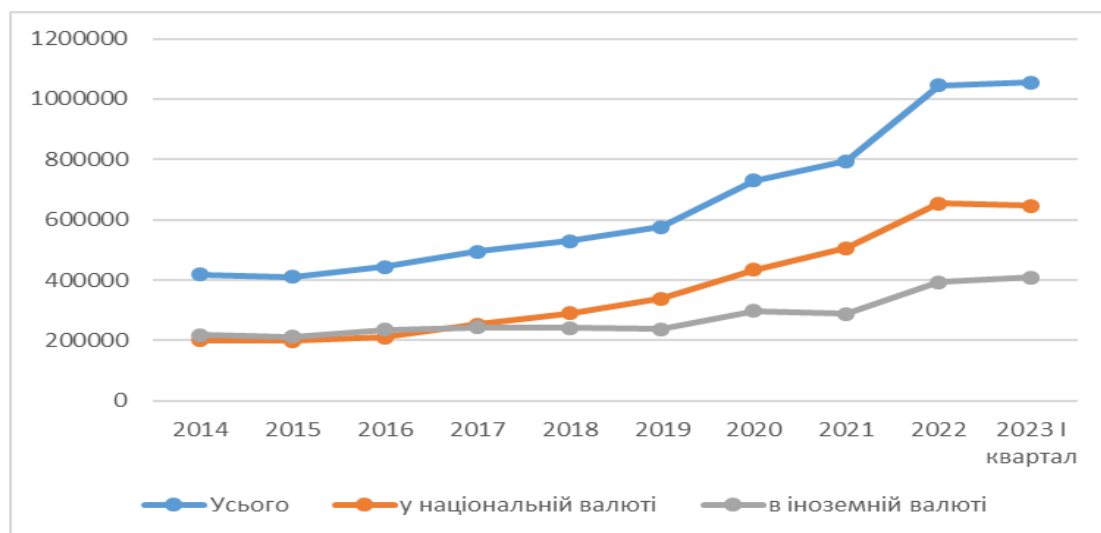
Карантинні обмеження зумовили тренд часткового перерахування коштів населення зі строкових депозитів на карткові та ощадні рахунки. Громадяни через невизначеність подальшого розвитку подій прагнули мати вільні гроші на випадок непередбачуваних витрат. Як наслідок, частка гривневих коштів на вимогу за рік зросла [4, 74 с.].

Незважаючи на складності під час воєнного стану, депозитний портфель населення продовжив зростати та на кінець 2022 року склав 1045731 млн. грн, а приріст – 32%, що було досить неочікувано.

Чинники, що мали вплив на збільшення портфелю у 2022 року:

- суттєві обсяги виплат державної допомоги ВПО,
- збільшення привабливості гривневих активів, а також у банківській системі,
- невизначеність у період військової агресії, що спонукає населення розміщувати власні кошти в безготівковому вигляді [3].

У I кварталі 2023 року зберіглася тенденція до зростання депозитного портфелю населення, але попит на депозити у національній валюті зменшився на 1,17%, в іноземній валюті навпаки зріс на 4,5%. Це зумовлено збільшенням попиту на конвертаційні депозити, які відкривалися під придбання долару чи євро за офіційним курсом.

Рис. 1 - Динаміка попиту депозитів домашніх господарств

Джерело: складено автором за даними [2]

2014-2015 роки були складними для банківського сектору. Відтік в національній валюті склав 1983 млн. грн, а в іноземній – 5256 млн грн. Ознаки поступового відновлення економіки країни дали передумови до відновлення довіри до банківської системи. Збільшення обсягу депозитів відбувається на фоні чистки банківської системи.

Так з 2017 р. ситуація з депозитами домогосподарств дещо покращилась, та поступово ріс попит на депозити в національній валюті. У 2020 р. бачимо значне зростання попиту населенням на депозити. Хоч 2020-2023 роки також

стали викликом для економіки та населення країни, але депозитні кошти домогосподарств мають тенденцію до збільшення.

Табл. 2

Депозити домашніх господарств у розрізі валют, млн. грн

Період	Усього	Гривня	Частка, %	Долар США	Частка, %	Євро	Частка, %	Інші валюти	Частка, %
2020	730317	433417	59,35	241523	33,07	53853	7,37	1525	0,21
2021	794152	506980	63,84	230006	28,96	55321	6,97	1845	0,23
2022	1045731	653343	62,48	317585	30,37	72653	6,95	2151	0,21

Джерело: складено автором за даними [2]

На кінець 2022 р. депозити домашніх господарств у гривнях зросли в порівнянні з минулим роком на 32%, у доларах США – на 38%, у євро – на 32%, у іншій валюті – на 17%. Найбільшу частку залучених депозитів маємо у гривні 62,48% та у доларах США – 30,37%. Взагалом за аналізований період маємо тенденцію приросту в банках депозитних коштів.

Висновки. Як ми бачимо ситуація у населення краще, ніж очікувалося. Банківські вклади населення (депозити) наприкінці 2022 року зросли на 32 в. п. В умовах воєнного стану укрїнці продовжують тримати кошти на депозитах. Обсяги виплат державної допомоги ВПО, збільшення привабливості гривневих активів, а також у банківській системі, невизначеність у період військової агресії, спонукає населення розміщувати власні кошти в безготівковому вигляді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуржий Т. О., Писаревський Б. І., Депозити домогосподарств як елемент фінансових ресурсів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. Дніпро, 2018. С. 154-59 Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic>
2. Офіційний сайт Асоціації Українських Банків. URL: <https://aub.org.ua/index>
3. Мулик Т. О., Аналіз депозитних операцій банків: стан, проблеми та вдосконалення. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. №28 (2021), 66-75 с.